

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ, МАРКЕТИНГУ ТА МІЖНАРОДНИХ
ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«ПОЛІТИЧНА ЕКОНОМІЯ»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА
(включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач (-і)	Бургман Марина Костянтинівна
Контактний тел.	<u>+38(061)764-67-50 (внутр. 169)</u>
E-mail:	mara.burg69@gmail.com
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=1412
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за графіком консультацій викладача, а. 511, головний корпус КПУ <i>Консультації off-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Політична економія» є нормативною для студентів бакалаврської програми спеціальності 051 Економіка (освітні програми: Економіка підприємства, Економічна кібернетика). Згідно з навчальним планом денної форми навчання вивчення дисципліни заплановано на 1 семестр (1 курс).

Курс передбачає набуття студентами теоретичних і практичних знань щодо пошуку шляхів вирішення проблем ефективного використання обмежених виробничих ресурсів і задоволення суспільних потреб у різних суспільно-економічних формаціях.

Освітній процес з дисципліни здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; контрольні заходи.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: лекції; практичні заняття, самостійна робота, а також консультації.

Практичні заняття передбачають: перевірку домашніх завдань; перевірку засвоєння студентами лекційного матеріалу; рішення задач, тестування.

Самостійна робота студентів полягає у засвоєнні вивченого навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача.

Консультації призначені для роз'яснення студентам теоретичних або практичних питань.

Засвоєння навчального матеріалу перевіряється за допомогою поточного контролю, який здійснюється на практичних заняттях у формі усних відповідей, самостійних робіт та підсумкових тематичних контрольних робіт.

Підсумковий (семестровий) контроль після завершення 1 семестру здійснюється у формі екзамену.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Семін. (практ.)	
5	150	56	32	-	24	94

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний рік	Курс (рік навчання)	Семестр	Загальна/ професійна	Обов'язкова/ вибіркова
2021/2022	1	1	загальна	обов'язкова

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Політична економія як навчальна дисципліна своєю метою ставить формування системи знань про економічні відносини як суспільну форму виробництва; про пошук шляхів вирішення проблем ефективного використання обмежених виробничих ресурсів і задоволення суспільних потреб у різних суспільно-економічних формаціях.

Завдання навчальної дисципліни

- сприяти розумінню проблем та тенденцій розвитку економіки в Україні;
- визначити зміст та основні напрямки розвитку економіки;
- розкрити проблему професійної готовності спеціаліста у сфері економіки.

ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- теоретичні засади економічного розвитку суспільства;
- закономірності функціонування і розвитку економічних систем;
- види ринків і особливості формування ринкових цін;
- сутність процесу суспільного відтворення та економічного зростання;
- основні глобальні проблеми сучасності.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- виконувати економічні розрахунки;
- аналізувати, пояснювати, обговорювати характер економічних явищ;
- застосовувати принципи економічного мислення на практиці;
- давати визначення основним поняттям курсу;
- аналізувати та синтезувати набуті знання.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка, освітня програма: Економіка підприємства, Економічна кібернетика вивчення дисципліни «Політична економія» сприяє формуванню **компетентностей та програмних результатів навчання** :

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетенції

СК 1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК 4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

Програмні результати навчання:

РН 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

РН 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

РН 13. Розуміти та планувати можливості особистого професійного розвитку.

РН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПЛАН КУРСУ

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
Тема № 1. Предмет і метод Політичної економії	2	-	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: <ol style="list-style-type: none"> 1) Перерахуйте наукові принципи та методи дослідження економічних явищ? 2) Назвіть етапи історичного розвитку економічної науки? 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема № 2. Суспільне виробництво	2	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: <ol style="list-style-type: none"> 1) Надайте характеристику факторам виробництва? 2) Що показує функція виробничих можливостей? 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема № 3. Економічні відносини власності	2	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: <ol style="list-style-type: none"> 1) Назвіть типи, види та форми власності? 2) Який економічний зміст власності, її місце і роль в економічній системі? 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема № 4. Економічна система суспільства	2	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: <ol style="list-style-type: none"> 1) Назвіть типи економічних систем.? 2) Чим відрізняється ринкова економіка від планової економіки? 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема № 5. Ринкова економічна система	4	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань:

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
			<p>1) Умови функціонування ринкової економіки?</p> <p>2) Сутність ринкової інфраструктури, характеристика її складових?</p> <p>3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм.</p> <p>4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.</p>
Тема № 6. Виробництво та теорія витрат	2	2	<p>1. Опрацювання лекційного матеріалу,</p> <p>2. Самостійне опрацювання теоретичних питань:</p> <p>1) Основні типи фірм. Класифікація фірм за видами діяльності.</p> <p>2) Надайте характеристику витратам виробництва?</p> <p>3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм.</p> <p>4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.</p>
Тема № 7. Конкуренція і монополія	2	2	<p>1. Опрацювання лекційного матеріалу,</p> <p>2. Самостійне опрацювання теоретичних питань:</p> <p>1) Охарактеризуйте ринок монополістичної конкуренції.</p> <p>2) Назвіть методи конкурентної боротьби.</p> <p>3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм.</p> <p>4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.</p>
Тема № 8. Доходи та їх розподіл	2	2	<p>1. Опрацювання лекційного матеріалу,</p> <p>2. Самостійне опрацювання теоретичних питань:</p> <p>1) Основні типи фірм. Класифікація фірм за видами діяльності.</p> <p>2)) Надайте характеристику доходам виробника.</p> <p>3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм.</p> <p>4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.</p> <p>5. Підготовка до модульної контрольної роботи за теми 1-8.</p>
Тема № 9. Макроекономічний аналіз: народногосподарський	4	2	<p>1. Опрацювання лекційного матеріалу,</p> <p>2. Самостійне опрацювання теоретичних питань:</p> <p>1) Розкрийте сутність системи національних рахунків.</p>

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
облік і система національних рахунків			2) Сутність методів розрахунку ВВП - за виробленою продукцією, за витратами, за доходами. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема № 10. Держава в економічній системі.	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Форми і методи державного регулювання економіки. 2) Особливості державного регулювання економіки у вітчизняній економіці на сучасному етапі. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема № 11. Макроекономічна нестабільність: безробіття і інфляція	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Які соціально-економічні наслідки безробіття? 2) Назвіть причини та види інфляції? 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема № 12. Гроші та грошово-кредитна політика. Фінанси в економічній системі	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Сучасна кредитно-банківська система. Створення грошей банківською системою. 2) Фінансова система, структура і принципи її побудови. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема № 13. Економічне зростання. Світове господарство	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Сутність міжнародної економічної інтеграції? 2) Циклічні коливання та економічне зростання національної економіки.

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
			3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема № 14. Економічні аспекти глобальних проблем	2	-	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Глобалізація фінансової системи та виробничої сфери. 2) Глобальні економічні проблеми сучасності. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм. 5. Підготовка до модульної контрольної роботи за теми 9-14.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Політична економія» використовуються наступні види контролю:

1. Поточний контроль – здійснюється протягом семестру: опитування на лекційних та семінарських заняттях, перевірки виконання тестових завдань, рішення задач, індивідуальних завдань контроль виконання завдань самостійної роботи тощо.

2. Підсумковий семестровий контроль – здійснюється у формі письмового **екзамену** відповідно до графіка освітнього процесу.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у чотирибальну шкалу та шкалу ECTS.

Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, практичних, контрольних (модульних) завдань, тестів.

Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

Оцінка рівня роботи студента протягом семестру під час навчальних занять та самостійної роботи здійснюється у межах 60 балів. Вага екзамену у підсумковій оцінці складає 40 балів.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Контрольний захід	Бали
Модуль №1	30
Практичні роботи	20
Поточний контроль	10
Модуль №2	30
Практичні роботи	20
Поточний контроль	10
Екзамен	40
Разом	100

Для оцінювання відповідей та письмових робіт студентів у національній системі використовуються наступні критерії:

– рівню «відмінно» відповідає теоретично правильна і вичерпна відповідь на поставлене питання, у якій студент показав всебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння навчальної літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачене програмою дисципліни; виконання не менше 90% запропонованих завдань самостійних та контрольних робіт;

– рівню «добре» відповідає теоретично правильна, але не вичерпна відповідь на поставлене запитання, в цілому повне знання програмного матеріалу, успішне виконання запропонованого завдання і засвоєння матеріалу основної літератури; виконання не менше 75% запропонованих завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету;

– рівню «задовільно» відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене питання, в якій студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу дисципліни, але не зміг переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання рекомендованої літератури; виконання не менше 60% запропонованих завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету;

– рівню «незадовільно» відповідає неправильна або неповна відповідь на запитання, у якій студент продемонстрував значні прогалини у знаннях з основного програмного матеріалу; ухилився від аргументувань; показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури чи взагалі нічого не відповів; виконав менше 60% запропонованих завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету.

Оцінювання виконання поточного та підсумкового тестування відбувається автоматично у відсотковій 100 бальній шкалі з подальшим переводом у бальну шкалу з округленням до цілого значення за допомогою відповідних коефіцієнтів.

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)	не зараховано (з можливістю повторного складання)
0-34	F	незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Політична економія: навч. посібник / За заг. ред. О.С. Степури – К.: Кондор, 2008. - 408 с.
2. Політекономія: навч. посібник / Г.А. Орехівський – К.: Каравела, 2008. - 296 с.
3. Політекономія: підручник / С.В. Мочерний, Я.С. Ларіна. – 3-е вид. перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 390 с.
4. Політична економія: Навч. посібник / За ред. В.О. Рибалкіна, В.Г. Бодрова – К.: Академвидав, 2014. – 640 с.
5. Бочан І. О. Основи економічної теорії: інституціональний підхід : навч. посіб. / І. О. Бочан. – К. : Знання, 2012. – 211 с.
6. Економічна теорія: навч. посібник / В.С. Костюк, А.М. Андрущенко, І.П. Борейко. – К.: ЦУЛ, 2009.
7. Ажнюк М. О. Основи економічної теорії : навч. посіб. / М. О. Ажнюк, О. С. Передрій. – К. : Знання, 2008. – 368 с.
8. Балягіна Л.А., Богорад М.А., Ковальчук Г.О. Методика викладання економіки: Навч.- метод. посіб. – К.: КНЕУ, 2013. – 341 с.
9. Білецька Л. В. Економічна теорія: Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка : навч. посіб. / Л. В. Білецька, О. В. Білецький, В. І. Савич. – 2-ге вид. переробл. та допов. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 688 с.
10. Економічна теорія / Под ред. Є.М. Воробйова. – Х., 2003. .
11. Міжнародна економіка: Навч. посібник / За ред. Ю.Г. Козака. – К., 2012.
12. Мочерний С.В., Устенко О.А., Фомішин С.В. Політична економія: Навч. посібник. – Херсон, 2002.
13. Нуреев Р.М. Курс мікроекономіки: Учебник для вузов. – М.: Норма-цифра-М, 2002.
14. Райзберг Б.А. Основы экономики: Учеб. пособ. для вузов (Серия "Высшее образование"). – М., 2003.
15. Ходжсон Дж. Экономическая теория и институты: Манифест современной институциональной экономической теории: Пер. с англ. – М.: Дело, 2003. – 464 с.
20. Joel Mokyr The Economics of the Industrial Revolution (Routledge Revivals), London, - 2018, 282p.
21. Waldman, Don E. Industrial organization : theory and practice[03] / Don E. Waldman, Elizabeth J. Jensen, 2016, 42p.
22. Майер Дж. М., Раух Дж. Е., Філіпенко А. Основні проблеми економіки розвитку. – К.: Либідь, 2003. –688 с.
23. Макконелл К., Брю С. Экономикс. Принципы, проблемы, политика: в 2 т. –М.: Республика, 1992. –800 с.
24. Маркс К. Капітал. Критика політичної економії. –К.: Державне видавництво політичної літератури УРСР, 1954. –Т. 1. –790 с.
25. Маршалл А. Принципы экономической науки: в 3-х т. –М.: Прогресс –Универс, 1993. –Т. 1. –С. 56–59.
26. Маслоу А. Мотивация и личность. 3-е изд. / Пер.с англ. –СПб.: Питер, 2006. –352 с.
27. Милль Дж.С. Основы политической экономии: в 3 т. –М.: Прогресс, 1980. –Т. 1. –543 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Сайт підтримки навчальних програм КПУ
http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=1412
2. Наукова бібліотека <http://library.if.ua/>
3. Верховна рада України <http://www.rada.gov.ua>
4. Урядовий портал <http://www.kmu.gov.ua/>
5. Сайт наукового журналу „Економіка розвитку”
<http://www.ed.ksue.edu.ua/ER/UER/index.html>
6. <http://polka-knig.com.ua/book.php?book=4> /Економічна енциклопедія/
Кодекс законів про працю[Електронний ресурс]. – Режим доступу :
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=322-08>.
7. Переверзева А. В. Розвиток людського капіталу : джерело економічного зростання країни / А. В. Переверзева // Торгівля і ринок України : зб. наук. праць. –2008. –№ 25 [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
http://nbuy.gov.ua/portal/Soc_Gum/Tiru/2008_25_26/15%20.pdf.
8. 2010 Quality of Life Index[Електронний ресурс]. – Режим доступу :
<http://www1.internationalliving.com/qofl2010/>.